

Aed ootab SÜGISVÄETIST

Maasikatele, vaarikatele ja marjapõõsastele andke sügisväetist võimalikult kohe pärast saagiaja lõppu. Augustis-septembris tänavad sügisväetise eest ka viljapuud, ilupuud-põõsad ja muru.

Baltic Agro müügiesindaja Silja Kreen, miks on fosfori- ja kaaliumirikas mineraalväetis taimedele suve lõpul vajalik?

Mitmeaastased taimed hakkavad juba augustis valmistuma talveks. Selleks vajavad nad fosforit, kaaliumi ja mikroelemente.

Fosfor kiirendab viljade valmimist, tugevdab taimekudesid ja parandab talvekindlust. Kaalium hoiab taimes turgorit ehk raku sise rõhku, tugevdab rakuseinte ehitust ja muudab sel moel taime talvele vastupidavamaks. Kaalium alandab

ka külmumispunkti, toimides oma moodi "antifriisina".

Nii fosfor kui kaalium soodustavad õiealgete moodustumist, mõjutades sellega järgmise aasta saagi suurust.

Ühesõnaga – sügisväetis aitab okstel puituda, soodustab talveks varuainete moodustumist ning muudab sellega puud-põõsad, püsilikud ja muru talvekülmale ja haigustele vastupidavamaks. Ühtlasi valmistab sügisväetis taimed ette järgmise aasta kasvuks, öitsemiseks ja saagi moodustamiseks.

Suve lõpul antud lämmastik seevastu aeglustab viljade valmimist ja suurendab talvekahjustuste riski. Põhjamaades ei soovitata kasutada lämmastikuga sügisväetist, sest see muudab taimed külmaõrnaks. Kevadel peab aga väetises kindlasti olema lämmastikku, sest see annab taimedele elujõudu ja paneb nad kasvama. Ühtmoodi oluline on väe-

tada nii kevadel kui sügisel, sügis- ja kevadväetis on aga erineva toimega.

Millal on kõige õigem aeg anda sügisväetist?

Parim aeg on augusti teine ja septembri esimene pool, siis jõuavad taimed vajalikud toitained omastada enne kasvuperioodi lõppu. Liiga hilja antud sügisväetis enam ei mõju, see on raha ja oma aja raiskamine.

Maasikatele, vaarikatele, sõstardele-karusmarjadele ja viljapuudele andke sügisväetis kohe pärast saagi koristamist. Taimed hakkavad siis järgmise suve saagiks õiealgeid moodustama ning vajavad selleks lisatoitaineid.

Aga kui muru on veel oktoobriski ilus roheline, võib seda veel vabalt väetada, kuna murutaimed kasvavad ja omastavad seega toitaineid. Muru sügisväetises võib siiski mõni protsent olla ka lämmastikku.

Uurime lähemalt, milliseid toitelemente ja kui palju sügisväetis sisaldab.

Võtame näiteks Baltic Agro aia ja muru sügisväetise. Kõik sügisperioodil taimedele vajalikud põhi- ja mikrotoiteelemendid on selles tasakaalustatud vahekorras. Lämmastikku pole üldse, fosforit on 8% ja kaaliumi 18%. Lisaks kaltsiumit, magneesiumi, väävlit ja parajal määral mikroelemente: boori, vaske, rauda, mangaani, molübdeeni ja tsinki.

Väetise toime on pikaajaline. Kuna toitained vabanevad järk-järgult, on taimed nendega varustatud

ÕIGE KOGUS

Kui palju väetist anda?

■ Pakenditel on alati kirjas, kui palju iga taimerühm väetist vajab. Soovituslikke kasutusnorme pole mõistlik ületada. Näiteks Baltic Agro sügisväetise puhul on need järgmised:

Maasikad, vaarikad	40–50 g/m ²
Sõstrad, karusmarjad	40–50 g/m ² (80–125 g/põõsa kohta)
Viljapuud	80 g/m ²
Roosid, rododendronid	50–60 g/m ²
Okaspuud, kiviktaimlataimed	40 g/m ²
Ilupuud ja -põõsad, hekitaimed	50–70 g/m ²
Püsililled	30–50 g/m ²
Muru	5–8 kg/100 m ²
Potitaimed	1–2 kg/m ³

Üks kuhjaga supilusikatäis väetist on umbes 20 g. Ühele marjapõõsale kulub 4–5 supilusikatäit ehk 80–125 grammi sügisväetist.